

"Zaplana ha guanyat el conflicte lingüístic"

Degana de Filologia de la Universitat de València, Carme Morenilla fa ara un any que va ser nomenada membre del Consell Valencià de Cultura. Al llarg d'aquest temps, un afer per sobre de tots l'ha mantinguda ocupada: la resolució del conflicte lingüístic valencià.

Ara fa un mes que el legislatiu valencià va aprovar, per majoria qualificada, la llei de creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Vostè, que és membre del Consell Valencià de Cultura, ha participat en part del procés institucional que ha permès aquest desenllanç en el contenciós lingüístic valencià. Com valora aquest procés?

—Bé, considere que no calia haver arribat a tal extrem. Al deganat de Filologia ho hem tingut clar. L'Institut Interuniversitari i el departament de català, també. I és que no volíem que el Consell Valencià de Cultura haguera de respondre sobre matèries lingüístiques, com ha passat. L'Institut podia haver desenvolupat una tasca científica més rigorosa —això sense menystenir el CVC, organisme que hauria d'assessorar sobre política cultural.

—No va pensar mai que el resultat podia haver estat diferent al que ara tothom coneix, és a dir, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua?

—Sí. Durant unes setmanes, i fins que els polítics ens torpedinaren el procés, certs membres del CVC ens il·lusionàrem amb un altre resultat.

—Quin és, si es pot saber?

—Uns quants membres del CVC treballàvem seriosament, vam preparar documents transaccionals per tal de poder-los presentar a les personalitats del món de la cultura afins a la dreta... Manteníem converses fluides amb tothom. Vam tenir cura de bandejar, o de no usar tant, les paraules tabú. Això ens hauria permès d'arribar a redactar un dictamen més clar que no l'aprovat. Un dictamen en què el valencià es reconeixeria com una varietat diatòpica que forma part del mateix sistema lingüístic que compartim amb Catalunya i les Balears. Estiguérem a punt d'aconseguir-ho. De manera que hi havia motius per a la il·lusió!

—Per què no va reeixir?

—La por que tenien els polítics, en cas que el CVC haguera enllestit un document d'aquest tipus, era que el dictamen acabara en el calaix de Zaplana. En aquest sentit, la responsabilitat hauria recaigut sobre el president. Tant si no li agradava i l'enviava a galeres, com si continuava i es jugava la seua vàlua política perquè fóra acceptat. Els socialistes van col·laborar amb ell,

vés a saber si per una qüestió d'estat, per no deixar que el CVC redactara un document allunyat de les ingerències polítiques.

—Si el conflicte és polític, no cal una solució política, que es debata en la màxima institució de sobirania dels valencians, en les Corts?

—Bé..., doncs, que els polítics no porten el "fals" conflicte lingüístic al CVC. Si és polític, que hi estic d'acord, que es quede a les Corts.

—De tota manera vostè entra en el joc quan els polítics s'aboquen a elaborar el dictamen.

—Si no hi haguera participat sempre em podrien titllar d'irresponsable. Si haguera considerat que el procediment no era el més adequat, podia haver optat per anar-me'n. Tanmateix, l'atac que hauria rebut haguera estat tan fort que no pagaria la pena: m'acusarien de jugar solament quan tinc totes les de guanyar. Però Vicent Álvarez i jo sí que hi hem participat, i per això hem aconseguit que el dictamen final incloga un text alternatiu i vots particulars, amb el suport de conse-

llers proposat pels socialistes.

—Qui és el màxim beneficiari d'aquest pacte?

—Zaplana, mira com es mostra de content... Sense conèixer els noms, ha guanyat la partida. Ha sabut portar-la. Mentre que Romero, a més d'immiscir-se en el dictamen, ha anat a remolc del Partit Popular, sense èxit.

—Esquerra Unida s'ha manifestat en les Corts con-

"Estiguérem a punt d'aconseguir un dictamen que reconeixia el valencià com una varietat diatòpica que forma part del diasistema lingüístic que compartim amb Catalunya i les Illes Balears. De manera que hi havia motius per a la il·lusió!"

RAFA GIL

trària a la llei de creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Quins motius hi han pesat?

—El fet que no s'haja acceptat una sola esmena, que ni les errades s'hagen corregit, aquesta actitud de tancament ens ha inclinat cap al vot negatiu. Vam pensar d'abstenir-nos-hi. Però l'actitud dels altres partits no ens ha ajudat. No podíem votar afirmativament perquè creïem que era una llei poc clara, massa ambigua, amb criteris difusos...

—Quin ha estat el grau de col·laboració entre els partits d'esquerres que, des de la transició i per motius diversos, s'han mostrat tèbiament respectuosos amb el valencià?

—EU no ha volgut participar en les intrigues. Que si un membre cap ací... l'altre cap allà... No, senzillament no. Esquerra Unida sempre ha volgut negociar criteris i mai persones. Un cas concret: Romero va manifestar que dels deu noms proposats per l'Institut Interuniversitari, Esquerra Unida podia llevar-ne dos, i proposar-ne dos més en lloc seu... En aquest sentit, li vam respondre que quedàvem igual, perquè respectem el rigor de l'Institut, els seus criteris i, per això, no calia canviar de persones. A EU li agradaria poder dir-ne un dels cinc que han de consensuar els dos grans partits. Aquests són els candidats veritablement importants. Aquest ha estat l'únic intent de col·laboració entre el PSPV i EU. El Bloc Nacionalista ha intercedit perquè les relacions foren més fluides. Pere Mayor pretenia ser el pont entre Romero i Esquerra Unida perquè els socialistes acceptaren alguna esmena important i així mantenir un esperit de col·laboració que permetera el sí. Poca cosa ha pogut fer.

—Vostè no s'ha cansat d'insistir a parlar d'allò que ja es coneix com "la perifèria del pacte"...

—L'Acadèmia està abocada solament a treballar la normativa. Algú denota cap actuació política que aporte diners a la Federació d'Escola Valenciana? Ben al contrari, només cal mirar què ha succeït a Castalla amb l'institut dedicat a Enric Valor. I quin ha estat el paper de conseller Camps, que ha animat aquesta operació mentre es desenvolupaven les converses per resoldre el conflicte lingüístic.

—Al Molt Honorable sembla que no li agraden les informacions que vinculen personalitats catalanes amb el pacte.

—Doncs, n'hi ha hagudes. Zaplana s'enfada perquè som una comunitat autònoma. Fa ben fet... Amb el CVC, cap relació. Tanmateix, n'hi ha hagudes, amb altra gent.

—Tancat el pacte, quin futur augura al valencià?

—Em preocupen les expectatives que es desperten i alhora es malbaraten. Si no s'haguera dialogat continuariem igual de malament. Entre tots podíem —i encara ara— construir un marc en què s'acceptara crípticament la unitat de la llengua... Però, per actituds personals, després de la il·lusió, el desencant s'ha fet present: el ball de noms i la politització ho han provocat.

—Ens pot dir almenys la meitat dels noms que formaran part del nou ens normatiu?

—Ara com ara, no hi ha cap garantia d'encertar quines persones en formaran part. Es donen per confir-

RAFA GIL

mats els deu noms que han de designar els socialistes amb el beneplàcit de l'Institut. De la resta, però, no se'n sap res. Hem escoltat el nom de Calomarde, poc factible si tenim en compte les seues ànsies d'estar en altres indrets de la política. També, el de Joaquim Lanuza... o el de Carles Recio... Tot i que han sonat amb insistència, aquests noms s'han llançat a l'opinió pública amb la intenció de perfilar reaccions. Per tal motiu, no els conferesc més importància, per ara. I és que encara els grans partits no s'han posat a discutir. Tanmateix em preocupa que escriptors com Ferran Torrent o Maria Beneyto no estiguen en les travesses. Em dol.

—I la garantia personal de Grisolia?

—No hi ha cap nom dels cinc pactats entre PP i PSOE. Solament cinc personalitats, encapçalades per Grisolia, que discutirien els cinc noms a consensuar. Aquesta jugada va permetre a Romero tenir via lliure per donar suport la llei. La negociació de noms no estava ni està tancada. Necessitava, així, del concurs de Grisolia. I la prova n'és que van dir que a l'endemà de la votació es publicaria la llista. Ha passat gairebé un mes i no la veig enlloc.

—La Facultat de Filologia tindrà relacions amb l'Acadèmia?

—Les que vulga l'Acadèmia. Dependrà del color.

Salvador Giménez

"El CVC hauria d'haver-se adreçat, quan va rebre l'encàrrec de les Corts, a l'Institut Interuniversitari, que és l'ens que veritablement hauria de dirimir els afers científics sobre el valencià. Això no ho fa així. I el resultat no és altre que la creació d'un nou ens de referència."